

Kaderrichtlijn Water

Standaardmotivering RWZI

Artikel 4, lid 5 KRW

Deze standaardmotivering is onderdeel van een reeks standaardmotiveringen gericht aan de provincies, waterschappen en het ministerie van IenW (en de daarbij werkzame KRW-beleidsmedewerkers, waterkwaliteitsexperts en juristen) met als doel hen te faciliteren bij een beroep op de uitzonderingsmogelijkheden van de Europese Kaderrichtlijn Water in de stroomgebiedbeheerplannen die van kracht worden op 22 december 2027.

De standaardmotiveringen zijn opgesteld in het kader van het interbestuurlijke KRW-impulsprogramma. In het KRW-impulsprogramma werken Rijk, provincies en waterschappen samen om in 2027 aan de Kaderrichtlijn Water te kunnen voldoen. Deze standaardmotivering is in het Bestuurlijk Overleg KRW vastgesteld, waarmee de waterbeheerders aan de slag kunnen. Op basis van nieuwe inzichten in het Europese en het landelijke traject richting eind 2027 kan de standaardmotivering nog worden geactualiseerd.

Standaardmotivering RWZI (artikel 4, lid 5 KRW: disproportionele kosten)

In dit document staat de standaardmotivering die gebruikt kan worden bij een beroep op artikel 4, lid 5 KRW, waar het gaat om het niet bereiken van een KRW doel vanwege effluentlozingen van RWZI's. In dit document vindt u eerst onder 'inhoud motivering' de teksten die ingevuld en vervolgens overgenomen kunnen worden. De toelichting en het stappenplan zijn bedoeld ter verduidelijking van de in te vullen velden en te gebruiken teksten voor de opsteller en hoeven derhalve niet overgenomen te worden.

Inhoud standaardmotivering

<< toe te passen in een specifiek KRW-waterlichaam waarin een KRW-doel niet bereikt is. De tekst dient overgenomen en aangevuld te worden voor het specifieke waterlichaam >>

Voor *<invullen: stof/kwaliteitselement>* is het KRW-doel niet bereikt. Voor deze stof/dit kwaliteitselement wordt een minder strenge doelstelling vastgesteld (de uitzondering van art. 4 lid 5 KRW), te weten de huidige toestand, omdat het bereiken van het KRW-doel onevenredig kostbaar zou zijn door een aantasting van het waterlichaam, te weten de lozing van het effluent van de rioolwaterzuiveringsinstallatie (hierna: RWZI) *<invullen: naam RWZI>*. Deze lozing dient de sociaaleconomische behoeften van de menselijke activiteiten waarbij dit stedelijk afvalwater vrijkomt, en die behoeften kunnen niet worden gediend door andere, voor het milieu aanmerkelijk gunstigere middelen worden gediend zonder onevenredig hoge kosten, want *<invullen: eventuele alternatieven voor de RWZI met eenzelfde resultaat>*.

De volgende maatregelen met betrekking tot de lozing van de RWZI zijn uitgevoerd: *<invullen uitgevoerde maatregelen>*. Hiermee is de best mogelijke toestand van het waterlichaam bereikt.

De volgende maatregel(en) is/zijn overwogen als technisch uitvoerbaar: *<invullen: maatregelen die niet genomen zijn vanwege onevenredige kostbaarheid>*.

[per maatregel invullen:]

De kosten van de maatregel *<invullen: naam maatregel>* zijn geraamd op *<invullen: bedrag>* EURO en de baten zijn geraamd op *<invullen: bedrag>* EURO. Daarmee is deze maatregel onevenredig kostbaar, want de kosten zijn *<invullen: factor>* groter dan de baten. Zie voor een nadere onderbouwing hiervan: *<invullen: verwijzing naar vindplaats van de ingevulde standaardmethodiek voor onevenredige kostbaarheid voor deze casus>*.

Door inzet van deze KRW-uitzonderingsmogelijkheid treedt geen verdere achteruitgang op in de toestand van het waterlichaam. Daarmee wordt voor deze stof/dit kwaliteitselement wel aan de KRW voldaan, ook al is het KRW-doel niet bereikt.

[Onderstaande opnemen als het vermoeden bestaat dat het bovenstaande mogelijk onvoldoende is om een terecht beroep te kunnen doen op deze uitzondering, en voor zover deze informatie beschikbaar is]

Om zo spoedig mogelijk alsnog het KRW-doel te kunnen bereiken, zal/zullen de volgende maatregel(en) worden genomen met betrekking tot deze RWZI:

<invullen: te nemen maatregel(en) inclusief wanneer die zullen zijn afgerond>

Daarmee zal naar verwachting in <invullen: jaartal> het KRW-doel wel bereikt worden en is dan geen beroep meer nodig op de uitzondering van art. 4 lid 5 KRW.

Toelichting

< achtergrondinformatie voor de waterbeheerder, niet over te nemen in de verantwoording >

Emissies via de afvalwaterketen (riolering en rioolwaterzuivering) kunnen een oorzaak zijn van normoverschrijding voor nutriënten, prioritare stoffen, of kunnen bijdragen aan de toxische druk in algemene zin en daarmee kunnen ze van invloed zijn op de KRW-toestand.

Op basis van de herziene Richtlijn Stedelijk Afvalwater zal Nederland een investeringsplan opstellen om voor alle grote rioolwaterzuiveringen en in kwetsbare gebieden ook de kleinere rioolwaterzuiveringen uit te rusten met een zogeheten quarternaire zuiveringsstap, gericht op het verwijderen van organische microverontreinigingen. Dit investeringsprogramma loopt tot 2045. De waterschappen hebben de afgelopen jaren via het STOWA-innovatieprogramma medicijnresten ([Evaluatie Innovatieprogramma Microverontreinigingen uit rwzi-afvalwater \(IPMV\) | STOWA](#)) onderzoek gedaan naar de technologie die hiervoor nodig is. Parallel is, op basis van een subsidieregeling vanuit het ministerie van IenW, bij twaalf RWZI's ook praktijkervaring opgedaan met de bouw en exploitatie van dergelijke technieken op praktijkschaal.

Bij de toekomstige investeringen zal in bredere zin bepaald worden welke resterende impact er vanuit de effluentlozing nog is op het bereiken van de KRW-doelen in het ontvangende oppervlaktewater en zullen aanvullende maatregelen genomen worden. Het handelingsperspectief kan zijn:

- Bronaanpak van stoffen die via diffuse verontreinigingen vrijkomen (consumentenproducten, bouwmaterialen)
- Strengere voorwaarden en/of beter toezicht op indirecte lozingen
- Aanvullende zuiveringsstappen, met inachtneming van de resultaten van het voornoemde innovatieprogramma en de STOWA-rapportages 2024-26 en 2024-27

Stappenplan – achtergrond

De volgende stappen kunnen doorlopen worden om te komen tot een onderbouwing van doelverlaging wegens onevenredige kostbaarheid:

1. Waarom wordt niet aan de gestelde norm voldaan? (Het gaat hier om de rapportage die voortvloeit uit metingen op de KRW-monitoringslocatie. Dit is wat anders dan het bepalen van een normoverschrijding op de rand van de mengzone conform het Handboek Immissietoets)
2. Door welke menselijke activiteiten/oorzaken komt dat?
3. Waarom dienen die menselijke activiteiten ecologische en sociaaleconomische behoeften?
4. Kunnen de negatieve gevolgen van die menselijke activiteiten worden voorkomen of beperkt, zo ja/nee waarom?
5. Welke maatregelen zou de waterbeheerder kunnen treffen om de negatieve effecten van die menselijke activiteiten weg te nemen of te verminderen om aan de normen te kunnen voldoen
6. Zijn die maatregelen in de afgelopen planperiodes door de beheerder overwogen/uitgevoerd en zo ja tot welk resultaat heeft dat geleid, zo nee waarom niet overwogen/uitgevoerd?
7. Welke investeringen zou het vergen om die of andere maatregelen alsnog uit te voeren om aan de normen te voldoen?
8. Hadden de bij 3. genoemde behoeften ook anders gediend kunnen worden? Zo ja hoe dan en waarom zou dat niet minder kostbare maatregelen hebben gevergd om aan de normen te kunnen voldoen? Zo nee waarom niet?
9. Waarom zijn de bij 7. genoemde investeringen onevenredig kostbaar? Onderbouw dit door toepassing van de standaardmethodiek voor onevenredige kostbaarheid.
10. Indien onderbouwing onevenredig kostbaar dan lid 5 sub b, c en d nog verankeren.

NB: als het niet mogelijk blijkt om de standaardmethodiek voor onevenredige kostbaarheid toe te passen bij stap 9 hierboven, moet een alternatieve motivering worden gegeven waarom sprake is van onevenredige kostbaarheid. Hierbij moet waar mogelijk invulling gegeven worden aan de eisen zoals die zijn beschreven in de handreiking doelverlaging. Ter ondersteuning van een dergelijke alternatieve motivering wordt geadviseerd zo veel mogelijk te refereren aan concrete besluiten van AB en DB waaruit blijkt dat:

- dat beoordeeld is dat er andere bronnen zijn dan de RWZI die een veel grotere invloed hebben op het niet halen van de doelen;
- dat aanvullende investeringen leiden tot kapitaalvernietiging van recente investeringen waarbij gebruik gemaakt moet worden van publieke geld, namelijk de zuiveringsheffing;
- dat er op basis van de herziene Richtlijn Stedelijk Afvalwater er in de komende periode aanvullende investeringen in de RWZI gedaan zullen worden en het samenvoegen van investeringsprojecten leidt tot doelmatiger besteding van belastinggeld en lagere milieu-emissies.